

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

13)
16012008

Biroul permanent al Senatului
Bp. 670 18.02.2008

(L77/08)

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată *pentru declararea de rezervație arheologică și bun de utilitate publică de interes național a unor zone din teritoriul localităților Sarmizegetuza, Mintia-Vețel și a Complexului cetăților dacice din Munții Orăștiei – Costești-Cetățuie; Cetățuia Înaltă; Ciocuta; Costești – Blidaru; Faieragu; Vârful lui Hulpe; Fețele Albe; Grădiștea Muncelului; Piatra Roșie – județul Hunedoara*, inițiată de domnul deputat Gheorghe Firczak din Grupul parlamentar al Minorităților Naționale (Bp. 670/2007).

I. Principalele reglementări

Prin această inițiativă legislativă se propune declararea ca rezervație arheologică și bun de utilitate publică de interes național a unor situri arheologice dacice și romane din județul Hunedoara.

II. Propuneri și observații

1. Pentru realizarea lucrărilor de restaurare, consolidare, conservare și punere în valoare a vestigiilor aflate în zonele sus menționate ar urma să se formeze un Comitet de coordonare constituit din reprezentanți ai mai multor instituții publice.

Finanțarea lucrărilor ar trebui să se realizeze din:

a) sume alocate cu această destinație de la bugetul de stat și de la bugetele județene, municipale, orășenești sau comunale, după caz;

b) sume alocate din Fondul Național de Dezvoltare Regională, Fondul Special pentru Promovarea și Dezvoltarea Turismului, precum și de alte fonduri constituite potrivit legii;

c) sume alocate de organisme internaționale, precum și de organizații neguvernamentale;

d) sume provenite din sponsorizări, donații și alte liberalități, potrivit legii;

e) sume provenite din alte surse, constituite potrivit legii.

Precizăm, că *Ordonanța Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, reglementează într-o manieră amplă regimul juridic general al descoperirilor și al cercetării arheologice, precum și protejarea patrimoniului arheologic. Având în vedere pe de o parte acest aspect și pe de altă parte faptul că, astfel cum rezultă din *Expunerea de motive*, zona vizată cuprinde mai multe situri arheologice, acestea din urmă nu pot urma un alt regim juridic decât cel stabilit de actul normativ mai sus amintit. Elaborarea unui act normativ de nivelul legii pentru fiecare astfel de zonă nu face decât să încalce dispozițiile *Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările ulterioare*, și contravine intenției legiuitorului de a asigura protecția, conservarea și punerea în valoare a tuturor acestor bunuri, nefiind justificat un regim juridic diferit pentru o parte din ele.

Analizând prevederile *Ordonanței Guvernului nr. 43/2000*, rezultă că acestea răspund cerințelor impuse de regimul special al unei astfel de zone, reglementând de la definiția termenilor în domeniu și până la sancțiunile aplicabile în caz de nerespectare a regulilor reglementate cu privire la protecția, conservarea și punerea în valoare a bunurilor ce fac parte din patrimoniul arheologic. Dispozițiile acestui act dau posibilitatea declarării siturilor arheologice ca fiind de interes național, stabilesc reguli clare pentru protejarea patrimoniului arheologic, reglementează instituții și organisme de specialitate cu atribuții în acest domeniu, instituie atribuții autorităților administrației publice locale în domeniul patrimoniului arheologic.

Siturile arheologice care fac obiectul propunerii legislative, cu o singură excepție – Mintia – Vețel (situl arheologic de la Mitia – Vețel, așezare urbană romană, sec. II-IV), sunt declarate ca zone de interes arheologic prioritar, prin Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2483/12.12.2006. În anexa acestui ordin figurează Cetățile dacice din perimetrul comunei Orăștioara de Sus (Sarmizegetusa, punctul Dealul

Grădiștii – Grădiștea Muncelului, Costești- Cetățuie, Costești – Blidaru, siturile arheologice de la Costești „Cetățuia Înaltă”, Ciocuta, „Vârful lui Hulpe” și „Masivul Fețele Albe”), Lunca- Piatra Roșie, comuna Boșorod, sit arheologic înscris și în Lista Patrimoniului Mondial-UNESCO. De asemenea, și capitala provinciei romane Dacia-Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa figurează în Lista zonelor de interes arheologic prioritar.

Precizăm faptul că din propunerea legislativă referitoare la înscrierea Cetăților Dacice din Munții Orăștiei în categoria de „*rezervație arheologică și bun de utilitate publică de interes național*” lipsește cetatea dacică Bănița, comuna Bănița, sit arheologic care figurează în Anexa la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2483/12.12.2006.

2. Sintagma „*rezervație arheologică și bun de utilitate publică de interes național*” nu este consacrată de legislația de specialitate în vigoare, care reglementează regimul juridic al protecției patrimoniului arheologic.

Dispozițiile *Ordonanței Guvernului nr. 43/2000* și cele ale actelor normative subsecvente acesteia, precum *Ordinul ministrului culturii și cultelor nr.2103/23.02.2007 pentru aprobarea Metodologiei privind coordonarea activității de cercetare arheologică în siturile arheologice declarate zone de interes național*.

Aceasta este definită în art. 2 alin. (1) lit.i) din *Ordonanța Guvernului nr. 43/2000*, ca fiind „*zona de interes arheologic prioritar care se instituie asupra teritoriului ce cuprinde siturile arheologice a căror cercetare științifică, protejare și punere în valoare este de importanță excepțională pentru istoria și cultura națională prin mărturiile materiale, bunurile sau imobile, care fac parte sau sunt propuse să facă parte din categoria tezaur al patrimoniului cultural național mobil sau, după caz, din categoria monumentelor istorice aflate pe Lista patrimoniului mondial*”.

Conform prevederilor art. 2 și art.3 din ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2103/23.02.2007, zonele de interes arheologic prioritar se instituie prin lege, în baza cercetării științifice de specialitate și potrivit documentațiilor specifice de urbanism sau, după caz, de amenajare a teritoriului; Ministerul Culturii și Cultelor și Comisia Națională de Arheologie au atribuția de a propune actualizarea Listei cuprinzând siturile arheologice de interes național.

3. Referitor la propunerea de constituire a Comitetului de coordonare, (art. 4 alin.(1) din propunerea legislativă) menționăm faptul

că o structură similară este reglementată în proiectul de act normativ privind instituirea regimului special de protejare a cetăților dacice din Munții Orăștiei care urmează a fi promovat de Ministerul Culturii și Cultelor ca ordonanță a Guvernului în baza *Legii nr. 373/2007 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe*.

Totodată, menționăm faptul că Ministerul Internelor și Reformei Administrative urmează a promova un proiect de hotărâre de Guvern privind darea în administrarea Consiliului Județean Hunedoara a cetăților dacice din Munții Orăștiei.

4. Considerăm că se impune stabilirea unor obiective specifice domeniului vizat, pe componente, cum ar fi: *realizarea unor studii de impact, efectuarea unor studii de fezabilitate în corelare cu situația actuală la nivelul unităților administrativ – teritoriale și cu evaluarea perspectivelor de dezvoltare a acestora*, care să permită fundamentarea soluțiilor propuse și stabilirea, cu privire la domeniul de referință, în mod justificat, a unor priorități.

5. Pentru fundamentarea propunerii legislative, apreciem că inițiatorul ar fi trebuit să aibă în vedere necesitatea corelării dispozițiilor propuse cu acela de același nivel cu care se află în conexiune după cum urmează:

- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a zone protejate;

- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice republicată;

- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului, cu modificările și completările ulterioare.

6. Totodată, menționăm că măsurile de protecție a acestor zone față de revendicările făcute ca urmare a aplicării *prevederilor Legii fondului funciar nr.18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, sunt reglementate de art.5 alin. (3) din Legea menționată.

7. Din conținutul propunerii legislative nu reiese din bugetele căror ordonatori principali de credite se finanțează obiectivele prevăzute la art. 4 alin. (3), respectiv care sunt instituțiile stipulate la art. 5 lit. a) prin bugetele căror urmează să se facă finanțarea de la bugetul de stat.

De asemenea, la art. 5 lit. b) din propunerea legislativă se menționează ca sursă de finanțare, „*Fondul Special pentru Promovarea și*

Dezvoltarea Turismului”, fond care a fost desființat, potrivit art.4 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2001 pentru reglementarea unor probleme financiare, cu modificările și completările ulterioare*, cheltuielile pentru finanțarea programelor de promovare și dezvoltare a turismului asigurându-se de la bugetul de stat.

8. Inițiatorul propunerii legislative nu precizează sursele financiare necesare aplicării măsurilor propuse, încălcându-se astfel dispoziția art. 138 alin. (5) din Constituția României, republicată, care prevede că *„Nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”*.

În același sens, art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice prevede că *„În cazurile în care se fac propuneri de elaborare a unor proiecte de acte normative a căror aplicare atrage micșorarea veniturilor sau majorarea cheltuielilor aprobate prin buget, trebuie să se prevadă și mijloacele necesare pentru acoperirea minusului de venituri sau creșterea cheltuielilor”*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU – TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului